

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVII., číslo 8

19. 4. 2020 / neprodejné

Z OBSAHU	Ze studny hlubokých moudrostí aneb církevní otcové k nedělnímu evangeliu	06
	Vytvářet kulturu povolání	07
	Polní nemocnice a inovační nápady	12
	Důchodce v boji s koronavirem	15

Foto: Jakub Šerých / Člověk a víra

Neviditelná Tvář milosrdného Boha

Neděli Božího milosrdenství slavíme z rozhodnutí velkého papeže sv. Jana Pavla II. Jestliže si vezmeme hebrejské kořeny slova milosrdenství a mateřského lůna, pak zjistíme, že potkáme identické souhlásky. To se nám stane návodem, jak pochopit pojem Božího milosrdenství. Už na stránkách Starého zákona se Bůh hlásí ke svému otcovství vůči člověku, když žalmista, ale též prorok Izaiáš i prorok Jeremiáš nazývají Boha otcem; rovněž tak je to prorok Izaiáš, který říká – volně upravuji – i kdyby na tebe zapomněla tvá matka, já na tebe nezapomenu. A my můžeme říci, že skutečnost mateřské lásky je první škola, která nás přivádí

k pochopení, co vůbec láska je. Mluvím teď o devíti měsících, kdy se náš život odehrává pod srdcem naší matky, kdy matku poznáváme mnoha smysly až do okamžiku narození, momentu, v němž se nakonec poprvé setkáváme tváří tvář s nám dosud neznámou bytostí. Předtím jsme ji neviděli, snad v jakési mlze a představě, ale rozhodně jsme ji slyšeli, byli jsme s ní spojeni, slyšeli jsme tlukot jejího srdce. A je to právě mateřská láska, která nás pak vede dál. Matka, která s námi byla především ve chvílích, kdy jsme byli jako malé děti vystaveni pocitům ohrožení, samoty nebo trpěli dětskými nemocemi. Víme, že sv. Jan Pavel II.

velice brzy ztratil svou maminku. Jeho otec byl voják z povolání, čili výchova, které svatého papeže podrobil, měla spíše rysy výchovy mužské, vojenské. Vztah k Bohu a k jeho milosrdenství, k něžnosti Boží lásky, byl tím, co sám ve svém životě jistě hledal. Ve svém postoji k druhým lidem však zároveň dokázal vždy sám zprostředkovat. A my si díky němu o první povelikonoční neděli Boží milosrdenství připomínáme, neděli, o které shodou okolností papež Wojtyła tento svět opustil. Na sobotu před tímto svátkem už několik let připadá také termín

Dokončení na str. 3

Úřad pro laiky, rodinu a život: Neopouštějme seniory!

Nejstarší generace platí za nynější pandemii nejvyšší cenu, a proto právě toto pokolení, které nás uvedlo do života, církev ubezpečuje o mateřské přítomnosti, blízkosti a duchovní útěše, čteme v dnešním poselství, jež vatikánský Úřad pro laiky, rodinu a život adresoval seniorům.

Stáří není nemoc, nýbrž privilegium, prohlásil nedávno papež František. V patologii se naopak může změnit chorobná osamocenosť starých lidí, varuje poselství a naléhá na zmírnění této opuštěnosti. „Za aktuálních okolností by to mohlo znamenat záchranu lidských životů.“ Církev, jíž současná opatření brání v osobních návštěvách seniorů, se v těchto dnech snaží vyvíjet iniciativy, které by tuto absenci nahradily – od telefonátů přes poselství a dopisy nejrůznějšího druhu, od donášky potravin a léků po návštěvy kněží, kteří nepřestávají starým lidem udílet svátosti.

Závažnost situace nicméně vyžaduje, abychom se všichni ještě více zapojili, a to především modlitbou a mezilidskou solidaritou, vybízí Úřad pro laiky, rodinu a život. „Neseme společnou odpovědnost, plynoucí z vědomí nedocentelné hodnoty každého lidského života a z vděčnosti našim otcům a dědům.“ Zvláštní pozornost pak zasluhují staří lidé žijící v různých typech seniorských a pečovatelských domů, kde jejich kon-

Foto: © Miroslav Krystek / Člověk a Věra

centrace vede k rychlému šíření nákazy a vysokému počtu úmrtí, navzdory osobní obětavosti ošetrovatelského personálu, připomíná se v poselství.

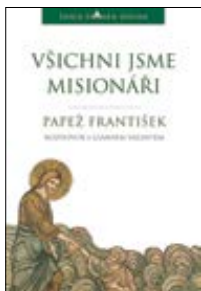
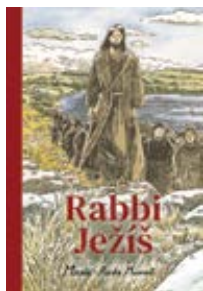
„Tento stav je mnohdy pouhým vyústěním terapeutické a sociální opuštěnosti, která již trvá dlouhý čas. Navzdory složitosti situace, jíž prožíváme, je nutné objasnit, že záchranu života u starých lidí, žijících v pobytových sociálních za-

řízeních, považujeme za rovněž tak prioritní jako záchranu jakéhokoli jiného lidského života,“ zdůrazňuje vatikánský úřad. Hraje se totiž o budoucnost našich církevních společenství a našich společností, poněvadž, jak řečeno opět s papežem Františkem, „senioři jsou dneškem i zítřkem církve“.

Vatican News

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Marie-Aude Murail: Rabbi Ježíš

Klíčové postavy evangelia doslova ožijí před očima. Románové zpracování si neklade za cíl doslovnou věrnost textům Bible, ale má tu přednost, že čtenáře „chytí za srdce“.
Váz., 144 s., cena 229 Kč

Papež František – Gianni Valente: Všichni jsme misionáři

Misijní poslání křesťanů se nezakládá na lidské výmluvnosti ani na strategiích a metodách, ale na „síle přitažlivosti“, jíž působí živý Kristus v srdcích lidí: kéž by tak mohl volně působit i skrze každého z nás.
Brož., 80 s., cena bude upřesněna

Petrův nástupce jmenoval studijní komisi pro ženský diakonát

Foto: krestandnes.cz

Tiskové středisko Svatého stolce ve středu (8. 4.) oznámilo, že Svatý otec jmenoval novou studijní komisi pro ženský

Dokončení ze str. 1

Pochodu pro život, který má za cíl zvednout hlas k obraně malého a bezbranného dítěte. Z pochopitelných důvodů letošní ročník neproběhne, což je škoda; na druhou stranu ale máme možnost hlouběji přemýšlet o smyslu této akce a oč v tomto zápasu jde. Je tím skutečně plnohodnotný mezilidský vztah, rodičovský vztah, vztah k matce, ale jde též o posvěcený vztah k Bohu, k Jeho Tváři, která je pro nás neviditelná, tak jako pro nás byla po určitý čas neviditelná tvář naší matky. Máme však nezczizitelnou skutečnost našich prožitků, jisté školy lásky, kterou jsme absolvovali a kterou chceme nyní absolvovat i v našem duchovním životě.

Dominik kardinál Duka OP

diakonát. Rozhodl o tom během nedávné audience prefekta Kongregace pro nauku víry, kardinála Luise Francisca Ladarii Ferrera SJ. Dvanáctičlenné komisi předsedá kardinál Giuseppe Petrocchi, arcibiskup Aquily, a jejím sekretářem je člen zmíněné kongregace otec Denis Dupont Fauville. Dalších deset členů komise tvoří pět mužů a pět žen, vyučujících různým disciplínám z oblasti teologie či historie. Jsou ze sedmi zemí. Po dvou z USA, Itálie a Švýcarska, a po jednom z Ukrajiny, Španělska, Francie a Velké Británie, uvádí vatikánské tiskové sdělení.

Pro úplnost připomeňme, že jáhenství neboli diakonát nepatří do služebného kněžství (svěcení kněžské a biskupské), a proto studium možnosti jeho udělení ženám není vývojový předstupeň pro kněžské svěcení žen, jak by si mohli s nadějami či obavami myslet příslušníci levé či pravé strany názorového spektra. Jáhenství spadá do takzvaného všeobecného kněžství, které je vlastní všem pokřtěným.

Vatican News

SLOVO BISKUPA

V každé události dějin spásy je třeba hledat dvě roviny: jednu objektivní a jednu subjektivní, které spolu souvisí, ovlivňují se, ale je třeba je i jasně odlišovat. Objektivní představuje to, co se skutečně odehrálo, proč se odehrálo a za jakých okolností se odehrálo. To se studuje, píšou se o tom vědecké práce... Ale nevyhnutelně se s tím nemusí spojovat i subjektivní víra. Subjektivní rovina vždy zasahuje jádro osobnosti jednotlivého člověka a nutí ho (svobodně) zaujmout vlastní postoj: uznávám to, věřím tomu, něco to pro mne znamená, budu si z toho brát poučení, budu se tím řídit, ovlivní to můj celý život, přijal jsem to bez výhrad... Takto se to může stupňovat. Nabízí se celá skoro nevyčerpatelná paleta možností, jaký vlastní postoj k událostem dějin spásy zaujmeme. Na čem závisí, pro kterou se z nich rozhodnu anebo kterou si z nich vyberu? Vždy tam rozhodující úlohu hraje svoboda člověka. Jenže – a na to často zapomináme – svou svobodu můžeme též svobodně a vědomě omezovat či ztrácet. Důvod? Vždy je to komplex důvodů. Nemůže být – a nikdy ani není – k tomu jen jediný důvod. Je to často záhada.

A jaký postoj zaujmeme k největší a rozhodující události dějin spásy: k vzkříšení Ježíše Krista? Na čem to závisí? Na nějakých dějinných, vědeckých, historických důkazech, nebo na něčem jiném? Někteří říkají, že mají osobní vztah s Ježíšem. Tu musíme být opatrní, protože „osobní vztah“ může mít rozličné podoby. Není totiž osobní vztah jako osobní vztah. „Osobní“ vztah má i velitel v nějaké vojenské jednotce, kde nadřízený rozkazuje a podřízený jen zřídkka s radostí poslouchá. O takový vztah se nejedná, i když někdy zpočátku to ve světě jinak ani nejde. Tady má jít o vztah lásky, dobrovolné služby a oběti. Nejde o vnější formu, ale o obsah. Bez tohoto hlubokého vztahu lásky s Otcem a jednoty s Duchem Svatým by ani Ježíš nemohl dát život za lidi.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr. Ladislav Hučko, CSC, apoštolský exarcha řeckokatolické církve

KORONAVIRUS JE „ZABIJÁKEM GLOBALIZACE“ A „METLOU“ OD BOHA

Koronavirus je „zabijákem globalizace“ a „metlou“ od Boha, říká katolický historik a spisovatel Dr. Roberto de Mattei.

Tento uznávaný intelektuál nedávno zveřejnil videozáznam přednášky o politických, historických a teologických důsledcích pandemie koronaviru Covid-19, která se šíří po světě. De Mattei nyní nahráл přednášku „Nové scénáře v době koronaviru: Je koronavirus Božím trestem“ v angličtině.

„Nebudu o tomto tématu hovořit z lékařského nebo vědeckého hlediska, jelikož k tomu nejsem kompetentní,“ upozornil De Mattei své posluchače.

„Místo toho se budu tímto problémem zabývat ze tří hledisek: z hlediska politologa a sociologa, z hlediska historika a z hlediska filosofa dějin.“

Na rovině sociologie a politologie tento vědec tvrdí, že pandemie koronaviru Covid-19 může signalizovat konec globalizace. Možná způsobí kolaps italského zdravotního systému a dodavatelských řetězců, které pohánějí národní hospodářství. Centrální banky nedokážou zabránit následné ekonomické katastrofě.

„Slabým článkem globalizace je vzájemná provázanost, zaklínadlo naší doby, od ekonomiky až po náboženství,“ vysvětluje De Mattei.

Querida Amazonia papeže Františka je oslavou provázanosti. Ale globální systém je dnes slabý právě proto, že je tak provázaný,“ pokračuje.

Důsledkem může být kolaps státu a veřejné moci, což by vedlo k anarchii. Ačkoli to může globalistům toužícím po jedné světové vládě připadat žádoucí, De Mattei tvrdí, že to ve skutečnosti zmaří jejich plány.

„Někomu by se mohlo zdát, že tento proces odpovídá projektu globalistické lobby ‚vládců chaosu‘, jak je ve své skvělé knize nazval profesor Renato Cristin,“ říká De Mattei.

Foto: Radek Hanskut / Člověk a Vira

„Ale pokud je to pravda, pak také platí, že jako poražená z této krize vyjde právě utopie globalizace, která je nám představována jako velká cesta, jež má vést ke sjednocení lidstva,“ pokračuje.

„Globalizace ve skutečnosti ničí prostor a rozměňuje vzdálenosti: dnes je klíčem k záchraně před epidemií společenský odstup, izolace jednotlivce. Karanténa je diametrálně odlišná od ‚otevřené společnosti‘, v níž doufá George Soros. Pojetí člověka jako vztahu, které je tak typické pro jisté školy filosofického personalismu, upadá.“

De Mattei se domnívá, že tato pandemie znamená konec „světa bez hranic“.

„Pánem nad dějinami je Bůh, nikoli vládcův chaos. Zabijákem globalizace je globální virus nazývaný koronavirus,“ prohlašuje.

Z hlediska historie De Mattei spatřuje paralely mezi 21. a 14. stoletím, kdy Evropa nesmírně trpěla hladem, morem a válkami. Stejně jako dnes i 14. století bylo obdobím silné náboženské krize

a řada velkých světců učila, že hlad, mor a válka jsou „znameními Božího trestu“.

„Svatý Bernardin Sienský (1380–1444) napomínal: *Tria sunt flagella quibus dominus castigat*: Jsou tři metly, kterými Bůh trestá: válka, mor a hlad,“ připomíná De Mattei.

„Svatý Bernardin náleží k řadě světců, jako byla Kateřina Sienská, Brigita Švédská, Vincenc Ferrerský, Louis Marie Grignon de Montfort, kteří upozorňovali na to, že přírodní katastrofy během dějin vždy doprovázejí nevěru a odpadnutí národů od víry,“ pokračuje.

„Dělo se to na konci křesťanského středověku a zdá se, že se to děje i dnes. Svatí jako Bernardin Sienský nepřisuzovali tyto události působení zlých sil, ale lidským hříchům, které jsou těžší, když jsou páčány kolektivně, a ještě mnohem těžší, pokud je podporují vládcové národů a církevní představitelé.“

To De Matteiho přivádí ke třetí části jeho přednášky, v níž tvrdí, že Bůh v dějinách aktivně působí a – navzdory tvr-

Vatikán – bazilika sv. Petra. Foto: Fara Polhora / Flickr

zením jistých duchovních – trestá nebo odměňuje národy podle své božské spravedlnosti.

„Teologie dějin nám říká, že Bůh odměňuje a trestá nejen jednotlivce, ale kolektivně i celé společenské skupiny: rodiny, národy, civilizace,“ poznamenává.

„Ale zatímco lidé dostávají svou odměnu nebo trest – někdy na zemi, ale vždy po smrti – národy, které nemají věčný život, jsou trestány nebo odměňovány jedině na zemi.“

De Mattei vysvětluje, že „Bůh je spravedlivý, odměňující a dává každému, co mu náleží: trestá nejen jednotlivce, ale

sesílá soužení také na rodiny, města a národy za hříchy, kterých se dopouštějí.“

Poznamenává, že zemětřesení, hladomory, epidemie, války a revoluce byly vždy považovány za Boží tresty. A kárá nejmenovaného biskupa, který svému stádcí řekl, že koronavirus je pouze „přírodní jev“.

„Ale kdo stvořil, řídí a vede přírodu?“ ptá se De Mattei.

„Bůh je tvůrcem přírody s jejími silami a zákony a má moc ustrojit síly a zákony přírody tak, aby vyprodukovaly jev odpovídající jeho spravedlnosti a milosrdenství.“

De Mattei se domnívá, že ví, který velký hřích přivolal Boží hněv na naše hlavy: kolektivní apostaze církevních představitelů – až na několik výjimek.

„Blíží se Svatý týden a Velikonoce a po mnoha staletích budou kostely v Itálii zavřené, mše jsou dočasně zrušeny a zavřená je dokonce i bazilika svatého Petra,“ prohlásil.

„Liturgie Svatého týdne a velikonoční liturgie *urbi et orbi* nepřitáhnou poutníky z celého světa. Bůh trestá i ,odčítáním, jak říkal svatý Bernardin Sienský, a dnes se zdá, že odebral kostelům, matce všech kostelů, nejvyššího pastýře, zatímco katolický lid zmateně tápe v temnotě, zbavený světla pravdy, které by mělo do světa vyzařovat ze svatopetrské baziliky,“ pokračuje.

„Jak bychom v tom, co koronavirus působí, mohli nevidět symbolické důsledky sebedestrukce církve?“

*Dorothy Cummings McLean
Corrispondenza Romana
Přeložil Pavel Štíčka*

*Dorothy Cummings McLean
kanadská spisovatelka*

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

E-mail:

PSČ:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

ZE STUDNY HLUBOKÝCH MOUDROSTÍ ANEB CÍRKEVNÍ OTCOVÉ K NEDĚLNÍMU EVANGELIU

19. dubna – 2. neděle velikonoční – neděle Božího milosrdenství –
Evangelium podle Jana 20,19–31

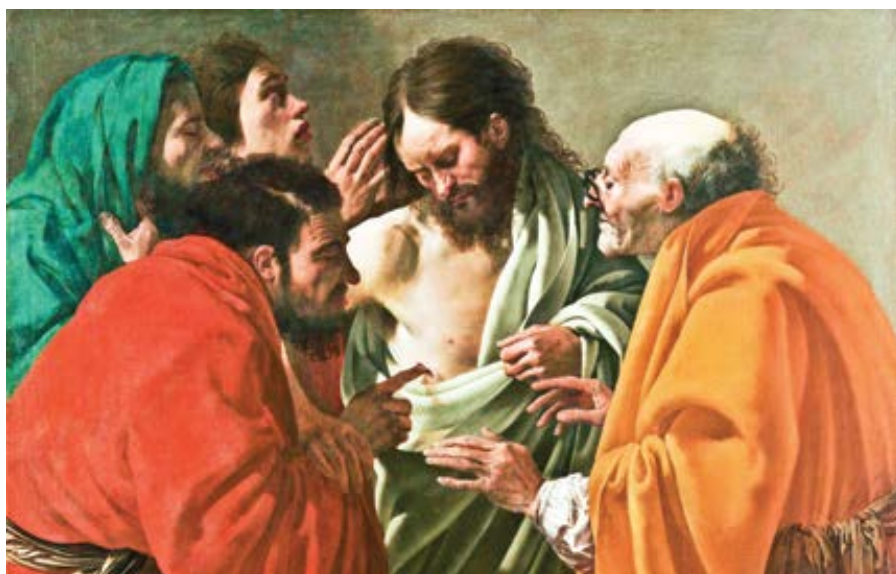
Augustin

(Traktáty na Janovo evangelium)

Zavřené dveře nestály v cestě tělesné hmotě, v níž bylo božství. Nebyli sice otevřené, ale přesto přes ně mohl vstoupit ten, který při svém narození též zachoval neporušené panenství své Matky. (...) Láska Církve, která se skrze Ducha svatého rozlévá v našich srdcích, odpouští hříchy těm, kteří na ní mají účast, hříchy však zadržuje těm, kteří na ní účast nemají. Proto po slovech „přijměte Ducha svatého“ hned pokračoval na téma odpuštění a neodpuštění hříchů.

Řehoř

Ne náhodou se však stalo, že tento vyvolený učedník tehdy chyběl. Nebeská dobrota podivuhodně zařídila, aby nám pochybující učedník poté dotykem na tělesných ranách svého Učitele vyléčil rány nevěry. Více naší víře prospěla Tomášova pochybnost než víra učedníků. Protože když se dostal k víře hmatem, naše mysl se tak zbavuje všech pochybností a ve víře se upevňuje.

Hendrick ter Brugghen: Nevěřící Tomáš (1622)

Theofylakt

Předtím nevěřící, ale když se dotkne boku, projeví se jako nejdokonalejší teolog. Vyjádřil totiž Kristovu dvojí přirozenost a jednu hypostatickou unii. Slovy „Pán můj“ vyznal přirozenost lidskou

a slovy „Bůh můj“ božskou. Zároveň také, že Bůh a Pán je jeden a týž.

(přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk)

„Kdo se v životě pokouší vyhnout se těžkostem a vždycky jen ustupuje, ten nezná opravdové štěstí.“

Maxmilián Kolbe

Požehnané Velikonoce, milost spásy a radost
z vítězství Boha nad smrtí přeje

redakce RC Monitoru

VYTVÁŘET KULTURU POVOLÁNÍ

Rozhovor s Timothy kardinálem Dolanem, arcibiskupem New Yorku

Katolíci pořád slyší o „krizi povolání“. Obvykle v souvislosti s diskusí o povolání ke kněžství. Ale otázka rozlišování povolání není omezena na kněžství. Každý je povolán k poznání, co od něj Bůh v životě chce. Jak mladý muž uvažující o kněžství, mladí muži a ženy vstupující do zasvěceného života, muž pociťující povolání k trvalému jáhenství, pár rozhodující se pro manželství nebo někdo zvažující zasvěcený život jednotlivce.

Dnes jsou však naslouchání Božímu hlasu kladeny mnohé překážky a úkolem Církve je asistovat mužům a ženám při rozlišování cesty, která je povede ke skutečnému štěstí a věčnému životu. Časopis *The Catholic Answer* hovořil s newyorským arcibiskupem (dnes kardinálem) Timothy Dolanem o tom, jak budovat „kulturu povolání“.

Timothy kardinál Dolan sloužil jako rektor North American College, semináře pro Američany v Římě v letech 1994 až 2001; byl arcibiskupem Millwaukee 2002–2009 a v roce 2009 byl jmenován arcibiskupem New Yorku. V letech 2010–2013 byl předsedou americké biskupské konference. Jeho blog najdete na www.cardinaldolan.org. Dne 18. února 2012 jej papež Benedikt XVI. jmenoval kardinálem.

The Catholic Answer: Vaše Excellence, možná nejlepším místem, kde začít, je základní otázka: Co nazývá Církev povoláním?

Arcibiskup Timothy Dolan: Existuje povolání v obecném smyslu. A také v přesném smyslu. Myslím, že nemůžeme mluvit o tom přesném, aniž bychom rozuměli obecnému významu.

Musíme věřit – je to součást katolického pohledu na svět – že Bůh má pro každého z nás nějaký plán. Zve nás, abychom žili život, který nás přivede zpět k Němu. Volá nás, abychom to udělali. Latinské slovo pro toto volání je *vocatio*.

Timothy kardinál Dolan. Foto: nypost.com

Víme, že Bůh nás chce mít na cestě, kterou půjdeme zpět k Němu. Povolání v přesném smyslu je velmi konkrétní způsob, kterým On chce, abychom to provedli.

Tedy určitým způsobem, v širokém smyslu, celý význam učednictví, celý smysl božské Prozřetelnosti, celý smysl toho, že Bůh pro nás má nějaký plán, vyplývá z toho, co můžeme nazvat tímto obecným smyslem povolání.

A tímto způsobem je toto stěžejní otázkou, kterou si musíte zodpovědět: Jak Bůh chce, abych strávil svůj život? Obecně víme, že Bůh nás chce mít na cestě, kterou půjdeme zpět k Němu.

Povolání v přesném smyslu je velmi konkrétní způsob, kterým On chce, abychom to provedli. A to je bod, v němž přichází na scénu kněžství, zasvěcený život, cesta v řádu, manželský život a zasvěcený život jednotlivce.

Vždy přemýšlím o tom, jak nám ujíždí vlak, když nemluvíme o manželství jako o povolání. A myslím, že právě to je

největší krize povolání v dnešní Církvi. Když jen polovina katolíků vstupuje do manželství, jaký div, že je v krizi počet povolání ke kněžství a k zasvěcenému životu.

Právě teď jsem se setkal s mladým párem, který za mnou přišel, protože se ptal svého kněze – a ten je poslal, aby se zeptali svého arcibiskupa – zda je v pořádku, že by chtěli při svatbě ležet v prostraci na podlaze při zpívané Litanii ke všem svatým. Pomyslel jsem si: „Wow, proč ne?“ A teď k tomu mladému páru: mluvíte o smyslu pro povolání, oni pečtili své povolání. Říkáme manželským párům: „To, co vy dva děláte, říká, že společně chcete zpět do nebe. Chcete jeden druhému pomáhat dostat se k svému věčnému cíli. A to samozřejmě chcete dělat prostřednictvím svátosti manželství.“

Proč je to pro nás tak kriticky důležité rozlišit Boží vůli a poznat, jak žít podle této vůle?

Protože, jak nám připomíná sv. Tomáš Akvinský, ten nezákladnější drive, syrový motiv, který všichni máme ve svém životě, je být šťastný. Rodíme se s touhou být šťastní. A víme skrze Boží zjevení, že jedinou cestou ke skutečnému štěstí v tomto životě i v tom příštím je Boží vůle. Bůh touží po našem štěstí a řekl nám o cestě, jak šťastní být. Takže v naplňování Jeho plánu, v rozlišování Jeho vůle, v poslouchání Jeho zákona dosáhneme štěstí v tomto i příštím životě.

Na Církev se vždy hledí, jako by ke všemu říkala ne, ale my neříkáme ne – Církev je jedno velké „ano“. Ano ke všemu, co nás učiní šťastnými v tomto životě i v tom příštím. A víme z vlastní dlouhé zkušenosti – a Pán ví, že svatá Matka Církev je moudrá a vyučila se na své pouti – že když jdete proti Boží vůli, nakonec štěstí nedosáhnete. A čím jste starší, tím víc to vidíte, ne? Je to podobné Žalmům, podobné knihám Moudrosti ve Starém zákoně. Přikývnete hlavou a řeknete, že k té srážce přece muselo dojít. Každý se učí tvrdým způsobem.

Jak vidíte roli rodiny v rozlišování povolání?

Víte, jak je smutné, když mluvíte s mladým mužem o tom, že se stane knězem, a vykládáte si a vidíte, že je tam zájem a že se umí sám nad sebou zasmát, a má znalosti i nadšení a také upřímnost. A nakonec mu řeknete: „Tak jak budeme pokračovat? Mohu vám zavolat?“ A někdy – zlomí vám to srdce – ten mladík řekne: „Nevolejte mi domů, protože maminka a tatínek budou rozžlobení, když uslyší, že přemýšlím o tom, že se stanu knězem.“

Někdy myslím, že pro to existuje benevolentní vysvětlení, že tyto matky a otcové se drží při zemi jen proto, že chtějí, aby jejich děti byly šťastné, a oni si myslí, že kněží jsou nešťastní. A když si myslím, že kněží jsou prostě krabi, tak nechťejí, aby jejich synové skončili stejně. A proto vždy říkám kněžím: „Musíme být muži radosti, protože jinak který rodič bude chtít, aby se jeho dítě stalo knězem?“ Myslím, že se to mění a máme pozitivní vliv. Když rodina září, když rodina podporuje,

Foto: © Jan Buzek / Člověk a Víra

A proto vždy říkám kněžím: „Musíme být muži radosti, protože jinak který rodič bude chtít, aby se jeho dítě stalo knězem?“

když rodina pomáhá. Často mne vidíte mluvit nebo psát o „kultuře povolání“.

Co chápou jako kulturu povolání: když naši mladí lidé dospějí v kultuře, která vás podporuje v plnění Boží vůle a potvrzuje touhu stát se knězem, získáte kněze. Vyrostl jsem v takové kultuře. Řekl jsem svým učitelům na základní škole: „Myslím, že chci být knězem“. A oni se rozzářili a udělali všechno možné, aby mne podpořili. Kněz v naší farnosti to samé. To samé lidé kolem mne. Moji bližní. Celá farnost. Vzpomínám si jako dítě – bylo mi 9 nebo 10 – seděl jsem u holiče a on povídá: „Hej prcku, čím chceš být, až vyrosteš?“ Odpověděl jsem: „Chci být knězem.“ A on ani nebyl katolík, ale řekl: „Tak to je paráda.“ Tak tohle je ta kultura povolání, kterou potřebujeme v Církvi.

Obávám se, že jsme určitý čas měli kulturu odrazující povolání. A rodiny byly někdy její součástí. Vždy mne udiví, když máme kněžské svěcení, kolikrát se to stane příležitostí k návratu celé rodiny k víře, protože předtím vyhasla. A někdy

dnes v Církvi máme mladé muže, kteří svěcení přijímají jako noví konvertité. Možná byli vychováni jako katolíci méně nadšeným způsobem, vzdělali se víře, obvykle na střední nebo vysoké škole, a potom snad přijali víru znovunalezeným způsobem jako dvacetiletí, a odtud přišlo povolání.

Rodina se mezitím takříkajíc „válí v prachu“, neoponuje, ale je naprosto lhostejná. A velmi často, když se seznamují se seminaristy, mi říkají „Moje rodina je tím hodně rozhozená“ nebo „Moje rodina neví, co s tím dělat“ nebo „Moje rodina se pořád snaží přesvědčit mne, abych své rozhodnutí změnil“.

Ale velmi často je vysvěcení příležitostí k rodinné jednotě a rodina se vrací k praktikování víry a přímo září ze synovy volby, zvláště když vidí kulturu povolání v semináři, když vidí syna šťastného, když vidí dobrého muže kolem něho, kteří sdílejí jeho hodnoty a smysl toho povolání. Tady se děje zázrak.

Foto: Radek Hanskut / Člověk a Víra

Někdy lze zaslechnout myšlenku, že zažíváme nové jaro v kněžských povoláních. Vidíte ho?

Tak vidíme ho v univerzální Církvi. Vidíme ho v Africe, vidíme ho v Asii, v některých částech střední Ameriky a východní Evropy. Vidíme ho v některých hnutích. Myslím, že musíme být realističtí. Jsme někde na začátku března. Tedy je trochu příliš brzy říkat, že jaro je tady. Církve však vždy žije při vědomí toho, že jaro přichází. Ale musíme být realističtí.

Myslím, že skutečná odpověď je v tom, o čem jsme mluvili na začátku: obnova povolání v nejširším smyslu v Církvi. A nemyslím tím ten obecný nejmenší společný jmenovatel, když hlásáme „každý má nějaké povolání“. Vždy říkám svým kněžím, aby kázali o povolání ke kněžství stroze, neapologetickým způsobem. Ale aby to ani neutopili výrok jako „Nemám záměr snižovat tato jiná povolání“ nebo „Kéž bychom mohli světit ženaté muže“, prostě něčím takovým. Pokud se sem dostanete, lidé jsou tak zmateni, takže jak můžete přesvědčivě svědčit pro kněžská povolání?

Mluvme o kněžských povoláních přímo a stroze. Ale v našich pravidelných

kázáních také nemůžeme nikdy zapomenout na to, že pokud rozvineme smysl pro Boží prozřetelnost, že Bůh má pro nás všechny plán, že se dostaneme k základní otázce našeho života. Jak nám připomíná sv. Ignác z Loyoly, všechno, co děláme, by mělo být zacíleno k naší věčné spáse. Máme Prozřetelnost, máme náš věčný cíl a rozvíjíme smysl pro službu, správcovství.

Správcovstvím myslím to, že Bůh nám dal všechno, včetně našeho příštího nádechu, jako zcela nezasloužený a velmi štědrý dar. Takže chceme žít odpovědí pokorné vděčnosti za tyto dary a rádně se o ně starat, aby bylo vidět, že jsou používány k dosažení jejich věčného cíle a lásky a služby pro ostatní.

Pokud dosáhneme těchto tří věcí... smyslu pro Prozřetelnost, smyslu pro naši věčnou spásu a smyslu pro správcovství, těchto tří biblických ctností, ze kterých přicházejí povolání. To by mělo být stálou ingrediencí našeho kázání. A to povede k jarnímu období.

Jakou radu dáváte mladému muži, který uvažuje o kněžství?

První a nejdůležitější je smysl pro uče-

nictví. Začínáte péči o svůj vztah s Ježíšem Kristem. Poznáváme Ježíše, mluvíme s ním, říkáme mu, že ho potřebujeme, milujeme a že bez něho nemůžeme dělat nic. Říkáme mu, že je náš Pán a Spasitel, ale také mu říkáme, že ho považujeme za svého nejlepšího přítele. Říkáme mu, že chceme zbytek svého života, zde a na věčnosti, strávit s ním. Prosíme o jeho milost, o milosrdenství a o ctnosti. Čteme jeho evangelium. Sedáme před ním v jeho eucharistické přítomnosti. Toužíme ho přijímat ve svatém přijímání, toužíme slyšet ujištění o jeho milosrdenství ve svátosti smíření; toužíme sdílet to vše s přáteli ve zdravém společenství; toužíme setkávat se s ním ve tvářích chudých, v našich činech služby. Papež Benedikt nás učil všechny ve své úvodní homilii: „Volám vás ke svatosti, což je přátelství s Ježíšem.“ Když mi hoch řekne, že skutečně přemýšlí o tom, že se stane knězem, takže by měl víc pracovat na svém duchovním životě, myslím, že se trefil. Pracuješ na svém duchovním životě – zkusíš se modlit co nejlépe, často chodíš na mši, rád přijímáš Pána ve svatém přijímání a trávíš čas návštěvami u Něho, máš rád Písmo, jsi ponořen do života svatých, chceš vědět víc a víc o své katolické víře, vážíš si přátelství s lidmi, kteří sdílí tvé hodnoty, miluješ Církev a svou farnost, jsi zapojen do služby. Všechny tyto věci zintenzivňují život přátelství s Ježíšem, které znamená svatost. Když to tak činíme, když rozvíjíme svatost, když rozvíjíme učenictví, potom přijde povolání ke kněžství.

*Matthew E. Bunson
The Catholic Answer
Přeložil Martin Kvapilík*

*Matthew E. Bunson
šéfredaktor časopisu Our Sunday Visitor's Catholic Almanac a redaktor časopisu The Catholic Answer Magazine*

GENDEROVĚ NEUTRÁLNÍ JAZYK: IDEOLOGICKÁ REVOLUCE?

Pod záminkou rovnosti nebo boje proti „sexistickým stereotypům“ se zastánci genderově neutrálního jazyka pokoušejí ho všem vnutit.

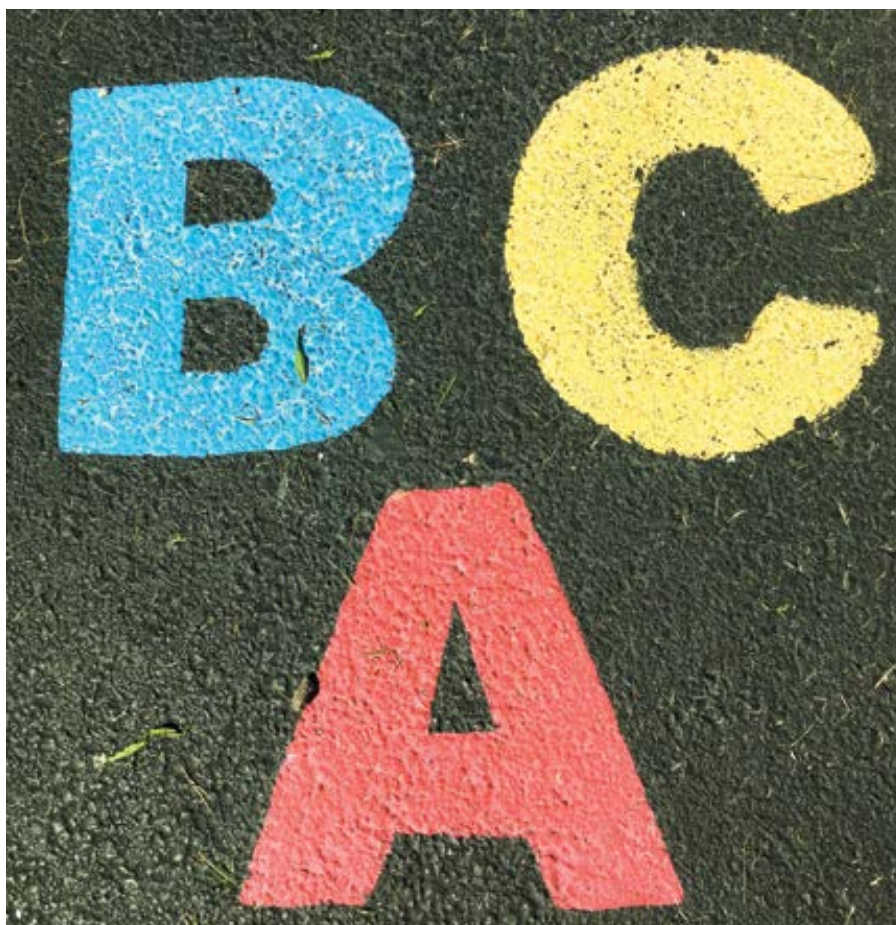

Foto: David Ballew / Unsplash

Všechno muselo být obnoveno, včetně a zejména jazyka, přímo spjatého s vnitřními myšlenkami.

Historický příklad fašismu a francouzské revoluce ukazuje, že tato touha změnit tvar jazyka je především podvrtným úsilím zreformovat společnost.

Tlaky na zavedení genderově neutrálního jazyka se mohou zdát komické, ne-li groteskní. Bylo by však pokušením odbýt tuto záležitost pokrčením ramen.

Není to totiž jen prostá otázka gramatiky nebo přirozeného vývoje, kterým v průběhu historie prochází každý jazyk, nýbrž otázka závažného politického a antropologického významu. Zvláště když se do toho vmísí státní moc a podporuje to, co by se mělo nazývat ideologickou revolucí.

Příkladem toho je lingvistická bitva zahájená Mussolinim v roce 1938. V jeho hledáčku se ocitla formulka tradiční italské zdvořilosti, která využívala namísto běžného „vy“ zájmeno „ona“, tedy *lei*. Jelikož tento výraz představoval dědictví španělské nadvlády nad Itálií a formulky *Signoria* (Jeho lordstvo), zakázal Duce jeho použití v rámci Národní fašistické strany, a to ve veřejné službě i ve společnosti, a požadoval jeho nahrazení zájmenem *voi* (vy) nebo ještě lépe prostým tykáním. Tento projekt vyvstal v době vrcholné radikalizace fašistického režimu, jenž na konci 30. let urychlil svou nadvládu nad společností a otevřel mnoho vnitřních front včetně státního antisemitismu. Tento jazykový zákaz vyjadřoval zaprvé xenofobii fašismu, protože chtěl očistit národní jazyk od cizích nánosů, zadruhé jeho nenávist k buržoazii, která používala *lei* kvůli společenskému vymezení, a zatřetí jeho misogynii, protože *lei* mělo ženský gramatický rod sotva přijatelný pro fašistickou mužnost. Zdá se tedy, že Mussolini viděl mnohem dál.

Nový člověk

Kulturní a politická revoluce započatá v roce 1922 měla za cíl zrodit nového muže, formovaného v rámci militarizované a komunitní společnosti, do níž se *lei* s jeho dvorními a buržoazními akcenty nehodilo. Dalším klíčovým prvkem této reformy byl fakt, že režim zachoval vykáni mezi různými hierarchickými úrovněmi správy Strany, ale zakázal ji mezi jedinci stejné úrovně. Tak chtěl znovu obnovit ducha zákopů, výhně fašismu, kde rovnost a soudržnost mezi vojáky nenarušovala úctu k důstojníkům. Přestože Italové reagovali na tyto změny celou plejádou vtipů, Mussolini

TRADICE OTCŮ

Faktem zůstává, že v obou případech jsme svědky zásahu státu do sociální a dokonce intimní sféry jedince, za nímž se skrývá projekt antropologické transformace.

spolu s generálním tajemníkem Národní fašistické strany, věrným a groteskním Achillem Staracem, vedli s odhodláním tuto jazykovou bitvu, kterou zamýšleli využít k vytvoření moderních zvyků a novátorského sociálního a mentálního rámce s cílem stvořit nového člověka. Všechno muselo být obnoveno, včetně a zejména jazyka, přímo spjatého s vnitřními myšlenkami. George Orwell to brilantně vystihl, když v knize 1984 popsal newspeak. Změňte slova a změníte člověka. Mějte pod kontrolou řeč a přetvoříte mysl. Očistěte jazyk a očistíte společnost od nečistot.

V jádru fašistického projektu

Tato reforma proto stála v jádru fašistického totalitního projektu. A je nutno poznamenat, že se fašismus v této i jiných oblastech inspiroval Francouzskou revolucí. Od roku 1789 totiž vzkvétaly projekty reformy jazyka, neboť se čím dál více objevovala obvinění proti šlechtě, že narušila čistotu galského idiomu vynalezením vykání a výrazů jako „monsieur“ či „madame“ s cílem podrobit si „lid“. Gramatik a budoucí akademik François-Urbain Domergue, zakladatel Společnosti milovníků francouzského jazyka, se široce angažoval v tomto politicko-lingvistickém boji o obnovení francouzštiny a vytvoření nového jazyka svobodných lidí. Nebyl v tom sám. Bertrand Barère, člen Výboru pro veřejnou bezpečnost a herold povstání ve Vendée, odsoudil s prudkými xenofobními akcenty ve své zprávě o idiomech z 8. pluviôse roku II (datum francouzského revolučního kalendáře, ve skutečnosti 27. ledna 1794) cizí jazyky a dialekty ve jménu jednoty Republiky a národa. Prohlašuje: „*Způsobili jsme revoluci ve vládě, právu, zvycích, mravech, oblékání, obchodu a dokonce i myšlení: udělejme tedy revoluci i v jazyce, který je jejich každodenním nástrojem.*“ Jak víme, v duchu tohoto revolučního jazyka bylo v de-

kretu z 10. brumaire roku II nařízeno tykání a používání výrazu „občan“ jakožto zbraně obnovy. Stejná logika převládala při zavádění nového kalendáře v Itálii, což byla další inovace převzatá Mussoliniho režimem. Vyžadoval totiž – jistě s velkou dávkou obezřetnosti – počítat kalendářní roky od roku 1922 (rok I fašistické revoluce). Vyústěním kulturní bitvy byl také výběr jmen pro děti: v roce 1793 vedla jména jako Brutus, Égalité, Montagne nebo Cassius; tak i Itálie měla právo na svá Itala, Morza a Romana. Jsou tu souvislosti, které nás vedou k zamyšlení.

Mnozí budou namítat, že jakobínské tykání vyjadřovalo ideál rovnosti a bratrství, které jsou na míle vzdáleny darwinismu či fašistickému nacionalismu. To je pravda. Nezapomínejme však zmínit sílu jejich rovnostářské utopie, která chtěla semknout masy Italů ve víře ve fašismus, očistit celé společenské a politické těleso od škodlivých elementů a zcela sjednotit národ pod vedením nové elity. Jakobínská i fašistická zkušenost nás totiž bez ohledu na rozdílnosti mezi nimi učí, že revoluční totalismus (odpustíte-li mi tento pleonasmus) se zmocní ducha, kterého chce přetvořit prostřednictvím jazyka.

Společnost a jazyk v harmonii...

Argument, podle něhož mají být společnost a jazyk v harmonii, se tak znovu objevuje v celé jeho logice, jako vždy obhajovaný menšinami, které vnucují jeho praktiky vzpírající se společnosti. Jakmile byl Mussolini v roce 1943 zbaven moci, nová vláda maršála Badoglia zrušila ty zákony, které italská společnost nikdy nepřijala. Na fašistickou reformu bychom tak mohli vztáhnout výrok Mony Ozoufové, týkající se revolučního kalendáře: „Projekt extrémních ambicí a velmi krátkého trvání.“ Faktem zůstává, že v obou případech jsme svědky zásahu státu do sociální a dokonce intimní sféry jedince, za nímž se skrývá projekt antropologické transformace.

Ze spisu „O jednotě církve“ (De catholicae Ecclesiae unitate), nejobsáhlejšího díla sv. Cypriána, biskupa a mučedníka (†258): Caput VI. Non perueniet ad Christum praemia, qui relinquit Ecclesiam Christi

Snoubenka Kristova cizoložiti nemůže, neporušená jest a cudná. Zná toliko jeden dům, v čistém studu posvátnost jednoho lože chrání. Ta nás uchovává Bohu; synům, které zplodila, království přiděluje.

Kdokoliv od Církve odtržený se spojuje s cizoložnicí, od zaslíbení Církve se odděluje: nedosáhne od Krista odměny, kdo opustil Církev Kristovu. Jest cizinec, hanebník, nepřítel. Nemůže mít Boha za Otce, kdo nemá Církev za matku. Mohl-li se někdo zachránit, kdo byl mimo archu Noemovu, i kdo je mimo Církev, vyvázne. Pán napomíná a praví: „Kdo není se mnou, proti mně jest; a kdo se mnou neshromáždí, rozptyluje.“ (Mt 12, 30) Kdo mír Kristův a svornost kazí, ten jedná proti Kristu. Kdo mimo Církev shromáždí, Církev Kristovu rozhání.

Praví Pán: „Já a Otec jedno jsme.“ (Jn 10, 30) A opět o Otci i Synu i Duchu svatém jest psáno: „A tyto tři jedno jsou.“ (1 Jn 5, 7) A někdo věří, že tato jednota Bohem samým upevněná, s tajemstvími nebeskými související, svárem střetnuvších se srdcí by mohla být roztržena? Kdo této jednoty se nedrží, zákona Božího se nedrží, nemá víry Otce ani Syna, nemá života a spásy.

Frédéric Le Moal
hommenouveau.fr
Přeložila Michaela Vošvrđová

Frédéric Le Moal
historik

POLNÍ NEMOCNICE A INOVAČNÍ NÁPADY

Každý papež je obdařen specifickým charismatem. Zatímco Benedikta XVI. je možné oprávněně považovat za teologického velikána, papež František si získal srdce mnohých svou blízkostí každodennímu lidskému životu.

Jeho jedinečným darem totiž je, že „dospívá k lidským srdcím skrze celou řadu obrazů, jak mluvených, tak vizuálních nebo symbolických gest“.¹

František jako jezuita dokáže mistrně a originálně vyjádřit několika málo slovy důležitou vizi. Připomeňme si jeho obraz pravděpodobně nejznámější: „Vidím jasně, že církev dnes nejvíce potřebuje schopnost hojit zranění a rozehřívát srdce věřících, tedy schopnost přiblížení a spříznění. Vidím církev jako polní nemocnici po bitvě. Je zbytečné ptát se těžce zraněného, zda má zvýšenou hladinu cholesterolu či cukru! Je třeba léčit jeho rány. Potom můžeme mluvit o všem ostatním. Hojit zranění, hojit rány... a je třeba začít zezdola.“²

Co to vlastně je, ta polní nemocnice? Co je pro ni typické? V našem životě možná, doufejme, budeme mít jen zřídka tak mnoho zpráv o činnostech polních nemocnic, jako máme právě nyní v době koronavirové epidemie v Evropě, kdy i řada běžných nemocnic funguje téměř v „polním“ režimu. Situaci polní nemocnice lze ilustrovat mj. několika fakty:

(1) Existuje ohrožení, bitva, nebezpečí, epidemie. „Jsme téměř jako ve válce,“ říká Eleonóra Balentová, slovenská psychiatrička pracující v Madridu v nemocnici Universitario del Sureste.³

(2) Množství raněných a umírajících zahlcující kapacity nemocnice. Francouzská armáda vybudovala polní nemocnici u Mulhouse.⁴ Pro odlehčení těžce zasaženého východu Francie odváží vlaky nemocných např. z Alsaska do jiných částí

Foto: Martina Rehorova / Člověk a Víra

Francie.⁵

(3) Nedostatek a vyčerpání lékařů. V době, kdy píšu tento článek, v Itálii zemřelo již 44 lékařů ve službě nemocným.⁶

(4) Nedostatek materiálu, léků, nástrojů či jiných prostředků, a s tím související nutnost rozhodování lékařů o tom, komu z pacientů se věnovat. Lidé nad 75 let již nejsou léčeni, „...podáme sedativa, uspíme je a necháme je umřít“.⁷ Lékařské obory se již nerozlišují, lidem s koronavirem se věnují všichni, bez ohledu na specializaci.⁸

Profesor sociologie Tomáš Halík

v nedávném rozhovoru⁹ naproti tomu vidí jiné aspekty „polní nemocnice“: diagnostickou (rozpoznávat „znamení doby“), preventivní (vytvářet „imunitní systém“ ve společnosti, v níž se podle něj šíří zhoubné viry strachu, nenávisti, populismu a nacionalismu), terapeutickou a rekonvalescenční (rozpuštět odpuštěným traumata minulosti).

Přemýšlet nad konceptem polní nemocnice v tomto smyslu je jistě zajímavé. Připadá mi ale, že toto nejsou aspekty polní nemocnice. Skutečně se polní nemocnice stará o prevenci a rekonvalescenci? Vždyť tak to přece není. Myslím, že u takového popisu vystává nebezpečí rozmělnění původního významu. Slůvko „polní“ jako by obsahově

1 P. Gallagher SJ: *Papež komunikuje řečí obrazů a zároveň káže jako novicmistr starého stříhu*. Viz *radiovaticana.cz*, 15. 3. 2014.

2 Papež František: *Církev? Polní nemocnice...* Viz *radiovaticana.cz*, 20. 9. 2013.

3 Slovenská lékařka v Madridu: pacienti nad 75 let už neléčíme. *Novinky.cz*, 23. 3. 2020.

4 Martin Mařák. FRANCIE: Výjimečný sanitární stav. *Neviditelný pes*, 25. 3. 2020.

5 Global cases pass 500,000 – as it happened. *The Guardian*, 27. 3. 2020.

6 V boji s koronavirem padlo už 44 italských lékařů. *Novinky.cz*, 28. 3. 2020.

7 Slovenská lékařka v Madridu: pacienti nad 75 let už neléčíme. *Novinky.cz*, 23. 3. 2020.

8 Tamtéž.

9 Náš svět je ne-mocný. Češi to ale v těžkých časech umí, říká Halík. *Seznam Zprávy*, 17. 3. 2020.

zmizelo a Halíkovo pojetí spíše odpovídá běžnému provozu okresní nemocnice nebo i lázeňského sanatoria. Za ohrožení Tomáš Halík považuje viry strachu, nenávisti, populismu a nacionalismu. Jenže papež František vidí i jiné věci: „Dnes se vede světová válka, která má zničit manželství. Nikoli zbraněmi, nýbrž idejemi. Je třeba se bránit před ničivými ideologickými kolonizacemi.“¹⁰

Ze svých úvah Tomáš Halík vypustil toto nebezpečí. Skutečně nemáme kolem sebe mnohem více lidí konkrétně zraněných problémy v manželství než například populismem? Zdá se, že Halíkova analýza polní nemocnice zcela nepokrývá některé klíčové momenty Františkova sdělení, a naopak přidává mnohé aspekty typicky „ne-polní“. Připomíná tak snad spíše pojmovou dekonstrukci.

V tomto kontextu mne tedy ani nepřekvapuje, že i po dvou letech profesoru Halíkovi vadí, že na možné stupňování války proti manželství, o které mluví papež František, upozornil důrazně a procky profesor Piřha. Jeho řeč považuje za projev „stařecké depresivity“ kazatele a jistý „projev zoufalství“. Ale pokud vezmeme vážně Františkovo přirovnání církve k polní nemocnici po bitvě, není náhodou předsunutá zdravotní hlídka, která, byť třeba přehnaně a nevybíravými slovy, varuje před blížící se novou vlnou zraněných, pro polní nemocnici užitečnější než sofistikovaný rozbor akademika, který však do značné míry hloubku a naléhavost papežského obrazu míjí?

Návrhy podporované Tomášem Halíkem v téměř rozhovoru jsou sice mediálně vděčné (svěcení ženatých mužů, diakonát žen, spojení kněžství s civilním povoláním), ale k polní nemocnici moc neseď. A také nejsou nové, leccos se již v historii zkoušelo. Je těžké představit si, že lékař v polní nemocnici má třeba v době ohrožení koronavirem ještě nějaké jiné zaměstnání či povinnosti. Potom by asi opět šlo o ne-polní nemocnici.

Papež František na základě profesorem Halíkem zmiňované amazonské synody dosud žádnou velkou změnu ohledně kněžství neprovedl. A kardinál

Foto: Josh Applegate / Unsplash

Michael Czerny při prezentaci závěrů synody dokonce vyzdvihnul, že podle papeže počet kněží není klíčovým tématem a je třeba v církvi dodržovat oddělení moci a služby.¹¹

Myšlenky Tomáše Halíka nepůsobí vnitřně konzistentně. Jednak z hlediska specifického obrazu církve jako ne-polní nemocnice, jednak ve vztahu k účtce ke svým bratřím v církvi. Nelze popřít, že Tomáš Halík je mnoha vzdáleným nablízku. Současně se však obávám, že je možná mnoha blízkým vzdálený.

Na jedné straně přemýšlí o rozvoji mystiky, když lidé bez přístupu ke svátostem hledají možnost dostat se k Bohu nepřímou,¹² na druhé straně ironizuje zcela mimořádnou formu účasti na mši doporučenou biskupy přes média v době epidemie jako „hostinu na dálku“, jako by duchovní svaté přijímání v církvi neexistovalo již dlouho a jako by při nemožnosti fyzického přijímání nemohlo být vnitřní touhou srovnatelnou s touhou po pochopení Božího slova. Tomáš Halík dále mluví o tom, že církev „odstrkuje od svátosti“ lidi žijící po rozvodu v pouze

civilním manželství, jako by církev mohla zapomenout na některá Ježíšova slova o cizoložství. Myslím ale, že mnohem horší než výjimečná doba „hostiny na dálku“ s poklekáním při televizním přenosu, je, když se čte evangelium selektivně, jako „švédský stůl“. Však i samotný výraz „odstrkuje“ není vhodně zvolený pro popis situace, do které se lidé asi leckdy dostali i vlastním přičiněním a kterou se snaží papež František řešit až po bod, po který církev jít s milosrdenstvím může.

Tomáš Halík dále nabádá k politickému klidu, ale to mu nebrání se kriticky vyjádřit v téměř rozhovoru směrem k americkému prezidentovi, českému prezidentovi a českému premiérovi. Polskému arcibiskupovi vytýká jeho údajnou hloupost. A jen v tomto jednom rozhovoru stihl použít i další nelichotivé termíny jako *populista*, *lidsky nezralý psychopat*, *tradicionalist*, *bigotní kývalové*, vynechal oblíbené *fundamentalisty*. Snahu o klid a jednotu si představují velmi odlišně. Tomáši Halíkovi přitom nelze upřít jeho úspěch, protože se v určitých akademických kruzích dostal až na vrcholky ocenění a popularity: dostal několik zahraničních cen, ve světě mu vyšla řada knih, přednášel na amerických univerzitách. Přijde mi pak škoda,

11 Papež vybízí k rozhořčení – nesmíme si zvykat na zlo. Viz *radiovaticana.cz*, 12. 2. 2020.

12 Náš svět je ne-mocný. Češi to ale v těžkých časech umí, říká Halík. *Seznam Zprávy*, 17. 3. 2020.

10 Papež František v Gruzii, 1. 10. 2016. Viz *radiovaticana.cz*.

Foto: Vojtěch Hlávka / Člověk a Víra

Náš Pán je uprostřed nás již tam, kde jsme dva nebo tři. My jsme církve. A co proti tomu zmůže svět?

že jako uznávaná kapacita místo diskuse k tématu (*ad rem*) velmi často převádí diskusi k názorovému oponentovi (*ad hominem*), pro kterého navíc nezřídka najde nevybíravou nálepku.

Přitom je jisté, že církve *potřebuje* stálou změnu a zlepšování. Ne proto, že to říká i Tomáš Halík, ale protože to platí pro každou organizaci, kde se, my lidé, snažíme táhnout za jeden provaz. Jenže jaké myšlenkové procesy použít k řízení navrhovaných změn? Navrhují použít metodiku Eliho Goldratta, izraelského fyzika, který se stal expertem v oboru managementu. Goldratt radí poctivě si odpovědět na následující otázky,¹³ než začneme cokoli měnit: (1) Co změnit? (2) Na co to změnit? (3) Jak to změnit? (4) Proč to měnit?

Poslední otázku si ve firmě, kde pracují, doplňujeme často o dvě další: (4a) Co tím můžeme získat? (4b) Co tím můžeme ztratit? A potom také (5) Jak nový stav po změně trvale udržet a zlepšovat, aby nepodlehnu erozi zpět k původní-

mu? A to vše je vlastně jen přípravou k finální otázce (6) Stojí to skutečně za to?

Pokud jsou přínosy nejisté, je vhodné držet se v každé polní nemocnici toho, čemu lékaři říkají terapeutická zdrženlivost. Technici zase říkávají „nevrtej do toho, pokud to nějak funguje“. Myslím, že pokud bychom se v církvi naučili pracovat podle této metodiky, přivedlo by nás to k plodnějším diskusím a spojením dobrého s užitečným. Goldrattova metodika je jednoduchá a úžasně silná, jako křesťané se máme od Izraele mnoho co učit.

Použitím těchto myšlenkových procesů na některé z navrhovaných změn Tomáše Halíka ohledně církve bychom asi zjistili, že jejich přínos není zcela evidentní. Ale museli bychom zároveň přiznat, že pro jakékoliv inovační snahy je to zcela obvyklá situace. Na každou skutečně dobrou myšlenku, která stojí za pilotní pokus, připadají typicky desítky až stovky myšlenek, které za experiment vůbec nestojí. Říká se tomu inovační trychtýř. Musíme vymyslet spousty nesmyslů, abychom se dostali k jednomu použitelnému nápadu. A pokud se naše myšlenky na změnu týkají víry a morálky, musíme

se jako křesťané samozřejmě vždy ptát i na to, co tomu návrhu říká náš Pán. Navíc nejsme ani zdaleka první křesťanskou generací. Většinu našich nápadů už měl někdo před námi a v církvi tomu říkáme tradice neboli demokracie prodloužená v čase, kdy přiznáváme hlasovací právo i svým předkům.¹⁴

V organizacích se k získání nápadů zavádí tzv. inovační platformy. Každý potenciální inovátor i každý rebel má potom možnost své nápady prezentovat nejen ve svých sociálních bublinách a „na chodbách“, ale má povinnost je pěkně veřejně podat a dopracovat. Řada návrhů končí již u otázky č. 3 (Jak to změnit), protože často lze u autorů pozorovat intelektuální nedůslednost. Nápady jsou hodnoceny, diskutuje se o nich, vždy ovšem podle stanovených pravidel, tedy například podle výše uvedených kritérií. A až se diskuse po čase uzavře, odpovědní lidé rozhodnou a své rozhodnutí dobře zdůvodní. Každé zlepšení je totiž změnou, ale ne každá změna je zlepšením, jak to pěkně formuloval Eli Goldratt.

Místo diskusí o zavedení plošných reforem celosvětového významu je někdy možná plodnější zamyslet se nad tím, co můžeme dělat tady a teď. Začít zezdola, jak říká papež František, je dobrá volba. A která ta církev je tam úplně dole? Domácí církve každého našeho manželství a každé naší rodiny. Proti ní se vede světová válka, kterou někteří, na rozdíl od papeže Františka, přehlížejí. Ale právě v ní je s námi Ježíš. Náš Pán je uprostřed nás již tam, kde jsme dva (manželé) nebo tři (rodina). My jsme církve. A co proti tomu zmůže svět?

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík
autor publikací s křesťanskou tematikou,
předseda spolku ProFamilia

13 Viz Wikipedia, heslo Thinking processes (theory of constraints).

14 Chesterton, G.K.: *Ortodoxie. Kapitola Etika iše pohádek*. Nakladatelství Tomáše Janečka, Brno, 1993.

DŮCHODCE V BOJI S CORONAVIREM

Mobil vyzvání.

– Ahoj...

• No, kde jsi? Já už se lekla, co s tebou je...

– Já jsem v tramvaji.

• Mami, prosím tě, kolikrát ti mám říkat...

– Jedu si pro brejle. Jede nás asi dva. Přece nemůžu bejt pořád doma!

• Všichni jsou doma!

– Všichni ne. Někdo chodí do práce.

• No ale to jsou...

– To nejsou důchodci, že jo! My jsme ohroženější druh! V televizi to troubějí od rána do večera. Asi aby nás vystrašili a my od leknutí zaklepali bačkorama.

• Mami, prosím tě...

– /natahuje/ Stejská se mi no, ani kluky nemůžu obejmout...

• Ale my to přece děláme pro tvý dobro, my tě chceme chránit!

– Já se vám na to vykašlu! Na tohle pokrytectví!

• Jaký pokrytectví? Co blázníš?

/pauza/

• Mami – jsi tam?

– Ne – už ležím na prkně.

• Chceš nějaký nákup?

– Nakoupím si sama.

• Až to chytneš, tak se nediv.

/pauza/

• Proč jsi tak neposlušná?

– /smířlivěji/ Já ti ani nevím. My jsme tak celý život pořád proti něčemu vzdorovali, až nám to zůstalo. Ten vir, to je pro mě nepřítel a já se před ním nesmím schovávat. Dřív taky, jak jsi trochu sehnula hlavu, hned tě měli!

• No jo, devětaosmdesátej! Stříkali po nás z hadic...

– Kdepak, spíš osmašedesátej. Tanky a my šli do ulic proti těm tankům...

• Ke všemu tanky... /stranou/ Už blbne...

– Jenže tenhle virus je zrádnější! Není ani před rozhlasem, ani v ulicích, je prostě všude...

• A je z Ruska, vidíš?

– To se právě neví, odkud von je, co

Foto: freepik

z toho všeho pojde a jak to bude dlouho trvat.

• Díváš se na přenosy?

– To mi říkej! To není mše svatá, to jsou nervy na pochodu!

• ???

– Nejde facebook. Prej převaděč Chrome byl zchromlejší, tak mi ho soused nahodil, pak to zase vypadlo, chtěli po mně nový heslo... Ale když to funguje, tak je to krásná. Koukám na františkány a u nich se při pozdvihování nezvoní, víš? Tak jsem si našla zvoneček, ten, co jsme s ním zvonili na Vánoce, jako že jde Ježíšek... Tak klečím na koberci před monitorem – a zvoním... Ježíšek jde!

• No to je krásná!

– Že jo? Zavřeli nám kostely a pořád se teď mluví o domácí církvi. Takový: udělej si sám... Tak mě napadlo... nechcete přijít? A neříkej, že byste mě ohrozili!

• A co jako?

– Že bysme si udělali průvod s ratolestma. Kluci by šli z pokoje do koupelny a pak třeba na chodbu... Na zelené čtvrtky bysme si umyli nohy a v sobotu udělali ohníček...

• Ohníček? A kde?

– To ještě nevím. Ale musíme hledat alternativní cesty!

• Ty hlavně seď doma na zadku! Alternativní cesty nejsou pro tebe.

– Vy mladý jste tak přísný... Ale Otec Filip tuhle říkal, že Pán Ježíš umí chodit i zavřenými dveřmi.

• No – a přišel?

– /po chvíli/ To víš, že jo. Na něj je spolehnout. Bez něj bych se už ze všeho zbláznila.

• Mami, prosím tě – hlavně nedělej žádný ohníček...

Věra Eliášková
čtenářka RC Monitoru

INTERNETOVÁ VÍRA

„Teprve v posledních letech pobytu v lágru jsem měl k dispozici hostie a víno, abych mohl tajně sloužit mši svatou. Jako kalich jsem užíval keramický šálek a proměněné hostie jsem roznášel katolíkům v lágru v krabici od zápalek. Vzpomínám si na Velikonoční mši slavenou s několika katolickými spoluvězni v prádelně v oblacích páry. Po celý můj kněžský život to pro mne zůstaly nejkrásnější Velikonoce,“ řekl kdysi běloruský kardinál Kazimierz Świątek.

I pro většinu z nás jsou tyto velikonoční svátky zásadně jiné. Nemožnost zúčastnit se bohoslužeb, často jen velmi omezený přístup ke svátostem a pocit, že to podstatné, co tvoří jádro naší existence, nám bylo odepráno zvenčí těmi, kteří zdaleka netuší, jakému utrpení nás vystavují, nás bolí v nejnítěnějších útrobách duše. Ba co víc, ne jen zvenčí, ale i mezi svými jsme nenašli zastání. Bůh však přemohl svět. Zvítězil nad smrtí a porazil zlo, jemuž člověk přitakal už v Ráji. Svatý papež Jan Pavel II. říkal: „Lásku bez kříže nenajdete a kříž bez lásky nenesete.“ Postupná uvolňování striktních opatření zatím míří do konzumní sféry naší nešťastné existence, obchody se plní, lidé cítí radost, že tu a tam už nakoupí, co tři týdny nemohli. Naposledy to byly k dnešnímu dni (Velký pátek) hřebíky, tyčky k rajčatům a vůbec potřeby pro kutily a zahrádky. Následovat budou asi fitness centra a třeba i kina. Kdy přijdou na řadu chrámy, místa, kde dostanou odpověď po smyslu života, oběti, utrpení a služby i ti, kteří se po něm zatím ptají jen šeptem?

Obrovskou radost přinesla zpráva o osvobození ze sexuálního obtěžování ministrantů (bez důkazů) obviněného kardinála Georgese Pella. Na šest let od-

Foto: Jana Chadimová / Člověk a Víra

souzený australský kardinál strávil mnoho měsíců na vězeňské samotce, odkud opakovaně v dopisech nejen děkoval za modlitby a podporu, ale deklaroval, že tento čas je časem jeho osobních duchovních cvičení. Trval na tom, že je nevinný a soud mu ve Svatém týdnu letošního roku dal jednoznačně zapravdu. Po svém propuštění vydal prohlášení, v němž mj. stojí, že „základem dlouhodobého uzdravení je pravda a na pravdě se též zakládá spravedlnost, neboť spravedlnost předpokládá pravdu pro všechny“.

V čase koronavirové krize jsme zapomněli na Gretu Thurnbergovou, uhlíková stopa téměř není a jsme vděční za každou procházku v lese. Mluvíme o tom, kolik žen a kolik mužů podleho nákaze, bylo testováno, kolik žen a mužů se uzdravilo a zcela se nám ze seznamu vytratilo dalších 72 pohlaví. Církve se stala doslova mediálním polem. Ale i tak

si nedáme pokoj: Svatý otec jmenoval novou studijní komisi pro ženský diakonát. Z jedné farnosti vzešel impuls nazvaný „Nebudme církví televizních přenosů“. To riziko je zřejmé. „V těchto dnech se na nás valí nejruznější doporučení, abychom sledovali bohoslužby v televizi, streamované živé přenosy z kostelů na netu nebo poslouchali mše v rádiu. Ač jsou to všechno aktivity snad Bohu milé a prospěšné, prosím nezapomínejme, že sledování bohoslužeb by mělo být pouze doplněním našeho duchovního života. V žádném případě jeho začátkem a koncem. Tak jako se nesmí projevovat to, že jsme křesťané, jen naší nedělní účastí na bohoslužbě, neměl by se náš duchovní život v těchto svátečních dnech omezit jen na sledování mší v televizi s kávou nebo vínem v ruce v pohodlí sedačky. Byť by to byly přenosy s papežem z Vatikánu.“

–zd–